

Förbud mot utsläpp från skrubbrar till svenskt sjöterritorium

Sammanfattning

Transportstyrelsen vill framhålla att det är bra att regeringen vidtar åtgärder för att regelförändringar införs för att minska miljöbelastningen.

Transportstyrelsen har synpunkter på förslag till ändring i svavelförordningen.

Transportstyrelsens synpunkter

Förbud mot utsläpp från skrubbrar

Transportstyrelsen har i rapporten ”Förbud mot utsläpp från skrubbrar – Komplettering av tidigare regeringsuppdrag”¹, tidigare i år anført att ett förbud mot utsläpp från skrubbrar inom svenskt sjöterritorium är starkt motiverat för att bryta trenden med ett ökat tillskott av skadliga ämnen och att istället minska tillskottet och därmed bidra till en förbättrad havsmiljöstatus. Transportstyrelsens förslag omfattade alla typer av utsläpp från skrubbrar men framhöll att hänsyn bör tas till rederiernas möjlighet att leva upp till kraven.

Regeringens förslag innebär att utsläpp i svenskt sjöterritorium från avgasreningssystem som tvättar rökgas, så kallade fartygsskrubbrar delvis förbjuds redan år 2025, men att utsläpp från skrubbrar i ”stängt läge” inom territorialvattnet kan ske till år 2029. Transportstyrelsen vill framhålla att majoriteten av anlöp av fartyg utrustade med skrubber till svenska hamnar sker med fartyg med så kallade hybridskrubbrar.² Detta innebär att samma skrubber kan opereras i både ”öppet” eller ”stängt” läge, där stängt läge innebär att mellan fem till tio kubikmeter avtappningsvatten som

¹ Förbud mot utsläpp från skrubbrar – Komplettering av tidigare regeringsuppdrag”, dnr 2023-5612, februari 2024

² Se bilaga 2 till Transportstyrelsens rapport ”Förbud mot utsläpp från skrubbrar – Komplettering av tidigare regeringsuppdrag”, dnr 2023-5612, februari 2024.

recirkulerats i skrubbern släpps ut per timme och fartyg. Det är ett rimligt antagande att hybridskrubbrar vid ikraftträdandet som avser skrubbrar som används i öppet läge slår över till stängt läge, vilket i så fall leder till en ökning av utsläpp av avtappningsvatten från skrubbrar i stängt läge.

Mot bakgrund av ovan noterar Transportstyrelsen att det kan uppstå en otydlighet vid tillämpning av lagstiftningen då en tolkning kan ske av ”stängd” respektive ”öppen” skrubber.

Merparten av fartygflottan som trafikerar svavelkontrollområdet (SECA) och därmed svenskt sjöterritorium använder ett idag godkänt lågsavligt bränsle och använder alltså inte en skrubber.

Transportstyrelsen noterar att Sverige kan bli ett av de första länderna vid Östersjön att fatta bindande beslut om restriktioner i inre vatten och territorialhavet för utsläpp från skrubbrar. Det medför sannolikt en positiv miljöeffekt inom vårt svenska vattenområde.

Förändringar i svavelförordningen

I promemorian föreslås ändringar i förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg. Med anledning av det föreslås även en ändring i svavelförordning (2014:509). Ändringen i svavelförordningen föreslås träda i kraft den 1 juli 2025. Angående följdändringsförslaget i 27 § svavelförordningen kan det påpekas att utsläppsförbudet i punkt 2, liksom nu gällande bestämmelse i 27 § svavelförordningen, kommer att sakna praktisk tillämpning på grund av bestämmelsens utformning. Detta eftersom det inte är tydligt vem som har ansvaret för att visa att bestämmelsens krav är uppfyllt och inte heller hur efterlevnaden ska kontrolleras. Bestämmelsen bör genomgå en översyn så att den korrekt återspeglar bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/802 av den 11 maj 2016 om att minska svavelhalten i vissa flytande bränslen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Jonas Bjelfvenstam. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog avdelningsdirektör Gunnar Ljungberg och sektionschef Kajsa Lindström, den senare föredragande.